

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Qu[omod]o in trib[us] istis, fide, spe & charitate util[ite]r spec[u]lari
possim[us], qu[omod]o magis ac magis ad cognitione[m] s[an]cte[m]
trinitatis erudiamur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Can. j. Osculetur me osculo oris sui. De cunctis uocibus libri huius, non opus est nunc astruere, quod sint uoces charitatis significantes affectum quatuor personarum Christi desiderabilis, & Ecclesiae desiderantis, amicorum & adolenscentularum, intendentium audire uocem sponsi dilecti, & uocem sponsae dilectae, & pro hoc auditu gaudio gaudere. ¶ Piget nos se- gnes, & fatemur, quia piget nos diutius hic immorari. Praesertim quia proprium edidimus olim opusculum, de istis Canticorum canticis, distinctum septem libellis, ad honorem dominae nostrae sanctae Mariae perpetuae uirginis, quae uera sponsa principaliter amici est aeterni, scilicet dei patris, sponsa nihilominus & mater filii eiusdem dei patris, templum pro- prium charitatis, id est, spiritus sancti, de cuius operatione illum concepit, qui uidelicet spi- ritus sanctus charitas est patris & filii. Opus illud accipiat quicumque audierit auditor bene- uolus, non sicut contrarium praeceptis doctoribus, qui in eisdem Canticis latius amorem expo- suerunt sanctae Ecclesiae, sed sicut aliquid supererogatum ultra lectionem ipsorum adu- mando & congregando uoces tam magni tamque diffusi corporis Ecclesiae in unam animam singularis & unice dilectae Christi Mariae. Quia nihil huic disconuenit omnium eorum, quae cumq; dici uel cantari possunt de magno & sancto amore dilectae & diligentis Chri- sti Ecclesiae. De ista duntaxat scriptura hoc dicimus, quae tota est cantabilis; nam in cae- teris scripturis multa sonant lamentabilia poenitentiae Ecclesiae, in plerisque peccauit, pro quo rum parte cum fructibus poenitentiae lamentatur & gemit. Et haec infra dignitate sunt huius beatae uirginis, cuius uita integerrima non habuit, cur generet, nisi uulnus charitatis, pro- pter dilationem plenae atque perfectae beatitudinis in tempore huius peregrinationis.

¶ Quomodo in tribus istis, fide, spe, & charitate, uulter speculari possumus, quo modo magis ac magis ad cognitionem sanctae trinitatis erudiamur.

Caput .XIII.

Epilog^o i tres libros Salomonis

Emores esse debemus propositi siue intentionis, qua sermonem cepimus habere de fide, spe, & charitate, secundum libros istos tres Salomonis, scilicet ut in isto quasi speculo, horum trium fidei, spei, & charitatis, quandam speculemur similitudinem sanctae trinitatis: quia per haec tria reformauit hominem ad simili-

Gene. j.

tudinem suam, iuxta propositum quod proposuerat dicendo: Faciamus hominem ad ima- ginem & similitudinem nostram. In ista ergo diuinae similitudinis claritate, in tribus istis fi- de, spe, & charitate, est quod utiliter speculemur, quo aliquantisper magis ac magis ad cog- nitionem eiusdem sanctae trinitatis erudiamur, quam nunc in sua maiestate uidere nequi- mus. Ecce intelligimus & scimus, quia fides per spem & per charitatem, spes quoque per fi- dem & per charitatem operatur ea, quae in istis tribus libris, Prouerbiorum, Ecclesiastes, & Canticorum continentur. ¶ Fides namque per spem & per charitatem hoc operatur in homine,

Quid opat si des in homie. Prover. 9.

Iohan. jo. Quid operatur spes

ut accedat ad illam, quam sapientia aedificauit sibi domum, ut ad conuiuium uictimarum quas illa immolauit, ad bibendum uinum quod illa misceuit, ad edendum panem mensae quae illa proposuit, taliter praeparata mente, ut similia retribuere uelit, scilicet animam ponere pro illo, qui prior in tantum dilexit nos, ut animam suam poneret pro nobis. ¶ Spes per fi- dem & per charitatem hoc operatur in homine, ut etiam si persecutor desit, qui & faculta- tes terrenas auferte & corpus solet occidere, ipse intelligens, quia uana id est, transitoria sunt omnia, relinquat ultroneus ea quae possidet, iuxta consilium dicentis, si uis perfectus esse,

Mar. j.

uade, uende uniuersa quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo, & ueni, sequere me. Quantum est quod speculari possumus in isto speculo siue aenigmate de illa altissima trinitatis claritate, cuius faciem nunc non possumus uidere. Exiguum qui-

Iohan. j7 Quid nobis ad salutes ne- cessarium est. Rom. 8.

dem, sed hoc ipsum iam aliqua uita aeternae scintilla nobis est. Haec est enim uita aeterna (ait ipse filius dei) ut cognoscant te solum uerum deum, & quem misisti Iesum Christum. ¶ Quid ergo est illud quantulumcumque, quod uidere nunc possumus, per hoc speculum, in isto aeni- gmate? Nimirum opus illud quod necessarium nobis est ad aeternam salutem credere &

Phil. 2. Esa. 53

scire, quia deus pater per charitatem suam, id est, per spiritum sanctum, proprio filio suo man- datum hoc dedit ut pateretur pro nobis, & ipse filius per eandem charitatem suam, id est, per eundem spiritum sanctum, mandatum hoc suscepit, obedire usque ad mortem, mortem autem crucis.

Quali cum spe? Illa nimis, quam per Esaiam nobis annunciauit spiritus sanctus, dicens:

Siposue

Si posuerit pro peccato animam suam, uidebit semen longæuum & uoluntas domini in manu eius dirigitur. ¶ Ipse autem pater quali uel quanta fide? Fidelis enim in omnibus uerbis, & in isto maxime. Et omnia opera eius in fide, & opus istud præcipue. Quali ergo uel quanta fide mandatum dedit huius obedientiæ, mandatum huius patientiæ. Nimirum tali fide, qualis est ipsa tanta fide, quantus est ipse, fide admirabili, fide inseparabili, fide perseverantissima, fide uictoriosissima. Quantis irritatus est malis hominum, quam maximis peccatis? Attamen perseverauit in proposito uel promissione tanti boni, & quæ pro cesserant de labijs suis irrita non fecit. Pro quo & David sollicitus: Miserere mei (ait) ut iustificeris in sermonibus tuis, & uincas cum iudicaris. Quantis regibus, quantis regnis armatus diabolus, hoc propositum eius auertere laborauit? Attamen euicit fortissimus deus, & sicut proposuerat, ecce filius eius deus & homo sedet à dextris eius. De illa perseverantia fidelis & fortis dei, nostrum illud opus existit in duodecim libell. qd intitulae de uictoria uerbi dei.

¶ Quod in scripturis antiquis nomina hæc fidei, spei, & charitatis fere ita raro inueniuntur cum res ipsarum, ubique prædicentur, sicut relatiua nomina, patris, & filij, & spiritus sancti, aut tacetur, aut rarissime & cum cautela pronuntiantur. Ca. XV.

Ræclara hodie in Euangelicis & Apostolicis literis, & in ore totius Ecclesiæ prædicatio est horum trium, fidei, spei, & charitatis. Olim non ita. Quotus enim est locus in scripturis ueteris instrumenti, ubi manifestatio luceat propriis nominibus facierum istarum, fidei, spei, & charitatis? Notum quidem & certum est, omnem scripturam diuinitus inspiratam, res ipsas siue uirtutes intendere, quæ significantur nominibus istis: sed cum ita sit, nihilominus absoluta eadem nomina fere ubique prædicet, quod iam ex parte monstrauimus. Relatiua hæc nomina, quæ sunt pater & filius & spiritus sanctus, aut tacuit, aut rarissime, & cum cautela, & nusquam simul iuncta pronunciauit. ¶ Exempli gratia. Cum (sicut superius demonstratum est) fere cuncta, quæ dixit Salomon in parabolis, pertineant ad gloriam fidei, ubi hoc ipsum nomen quod est fides palam annunciauit. Item in Ecclesiaste, cum fere cuncta, quæ illic per multa dicuntur argumenta hominem prouocent ad coronam spei, ubi spei ipsam nominauit. In Canticis canticorum cum fere cuncta pertineant ad sacramentum charitatis, ipsam charitatem non multis uicibus nomine proprio nominauit, dicendo media charitate construit, & alibi, aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem. Itaque alibi ordinauit in me charitatem. ¶ Verge hoc nomen charitatis liberius poterat annunciari, siue declamari, etiã pueris illis, hominibus carnalibus illis, qui nescirent, nec scire curarent quid fides, quid spes, quid spiritualis dilectio sit, & forte charitatem sufficientem reputarent uiri & mulieris, siue mariti & uxoris, parentum & filiorum, ceterarumque cognationum, siue affinitatum dilectione carnalium. ¶ In diuinis sermonibus de illa charitate agitur, cuius est Ecclesiastica diffinitio hæc, diligere deum propter ipsum, & proximum non qualemcumque sed inimicum hominem diligere propter deum. Nunquid si huiusmodi dilectionis capaces essent homines. Dixisset eis lex, diliges amicum tuum, & odio habebis inimicum tuum? ¶ Similiter de fide sentiendum. Si enim fidei capaces tunc essent homines, per quam Abraham iustificatus est, nunquid posita fuisset lex? Et ut per similitudinem sermo iste magis placeat, nunquid ancillam duxisset Abraham, nisi sterilis fuisset libera? Verum nos de his latius alio in opere tractauimus.

¶ Item de fide, spe & charitate, quod per hæc tria in sanctis scripturis assimiletur sancta trinitas, & de capitulo Apostoli, tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum, quid sit cognoscere vel cognosci. Caput XVI.

Hic propositum fuit demonstrare, quod hæc tria sint, per quæ homo ad illam dei similitudinem reformatur quod in initio, proposuit dicens: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Vñ & Aplos Iohannes, scimus (ait) quia cum apparuerit, filius ei erimus: quoniam uidebimus eum sicuti est. Quatum putas iocunditatis habet demonstratio siue intelligentia hæc: nam beati quidem sancti, prophetarum pro eo, quod in manu eorum, dominus assimilatus est, sicut in Oleea dicit. Et nos iam autem meminimus, & locutus sum super prophetas, & ego uisiones multiplicauimus & in manu prophetarum assimilatus sum, sed nihilominus sancti & electi omnes beati, quia sancta trinitas, unus deus pater & filius & spiritus sanctus, per hæc tria, fidem, spem, & charitatem, assimilatur eis. Hic assimilatiois modus est uniuersalis.

Psal. 144
Psal. 32.
Deus maxie
fidelis in uer
bis & promiss
is suis

Psal. 88
Psal. 90.

Notum testa
mentum lon
ge clarior ue
rus prædicat
um absoluta
tum relatiua
nomina trinit
atis

Can. 5
Can. 8
Can. 1
Charitas Iu
dæorum carnal

Charitas di
uina
Mat. 5
Fides Abrah
Gene. 15
Rom. 4
Gene. 16.
Gal. 4

J. Iohan. 3
Dominus assi
milatus in p
phetis.
Q. 12